

Till kommunfullmäktige i Danderyd

Interpellation till kommunstyrelsens ordförande Johanna Hornberger angående hanteringen av formalia vad gäller ärende 12 Plogen och 13 Svärdet inför Kommunstyrelsens sammanträde den 15 september 2025.

Grunder för interpellationen

På kallelsen till kommunstyrelsens sammanträde den 15 september fanns 11 ärenden. Samma dag som sammanträdet ägde rum, klockan 17.45, lade ordföranden till tre nya ärenden. Kommunstyrelsen samlas kl 18 för middag, sammanträdet börjar kl 18.30. Vi ställdes således i princip vid sittande bord inför helt nya ärenden.

12. Tillagt ärende: Återtagande av planeringsinriktning för seniorbostäder i Enebyberg. Plogen 12-13.
13. Tillagt ärende: Minskat och förtydligat planuppdrag för Svärdet 14, 15 och 20.
14. Tillagt ärende: Ge Danderyd en egen kulturkanon.

Ärende 14 måste betecknas som ett nämndinitiativ och kan läggas på bordet av vilken ledamot som helst. Det skickas sedan för beredning och återkommer därefter till kommunstyrelsen. Ärende 14 berörs således inte av nedan framförda allvarliga invändningar mot ordförandens hantering.

Ärende 12 diarienummer 2023/0342 och 13 diarienummer 2023/0340 (Båda ärendena har samma diarienummer som vid tidigare behandling) är däremot ärenden som kommunstyrelsen tidigare har haft på sitt bord och fattat beslut om.

Ärende 12 är dessutom ett ärende som kommunfullmäktige beslutat om och därefter hänvisat till kommunstyrelsen för verkställande.

Kommunfullmäktige beslutade 2022-05-09 § 47 (omjusterat)
”Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att uppföra ett trygghetsboende i Enebyberg i enlighet med tjänsteutlåtandet, daterat 2022-02.” och ”Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en planeringsinriktning innehållande möjligheten att uppföra bostäder för äldre, i enlighet med tjänsteutlåtandet i kommunen som helhet, inkluderat fastigheterna Gjallarbron, Stor-Kalmar 14, Tröskan 22 Plogen 11-13 och Skrindan 1”.

Ärendet har sedan enligt fullmäktiges uppdrag hanterats av kommunstyrelsen vid flera tillfällen. Styrelsen har bland annat gett uppdrag till miljö- och stadsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden.

Mot bakgrund av ovan borde ärendet återförvisas till kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen kan inte överpröva ett fullmäktigebeslut.

Kommunstyrelsens arbetsutskott (KSAU) är valt av kommunfullmäktige för att bereda ärendena till styrelsen. För detta har samtliga ledamöter ett högt fast arvode och sammanträdesersättning. Kommunstyrelsens arbetsutskott sammanträdde enligt schema den 1 september.

Mötet pågick från kl 8.30 till kl 9.50, det vill säga en timme och 20 minuter, ett rekordkort arbetsutskott. Under den tiden behandlades fem ärenden, ett ärende utgick, ett delegationsbeslut om omval av vigsselförrättare fattades.

Samtidigt bereddades ärendena 12 och 13 på kommunstyrelsens ordförandes informella direktiv under två till tre veckors tid av tjänstemän inom kommunen. Det gäller ärenden som behandlats i kommunstyrelsen. De beslut som fattas i kommunstyrelse och nämnder gäller för dem och för kommunens tjänstepersoner intill dess *styrelsen* eller nämnden fattar ett nytt beslut.

Det finns kommunalrättsligt inte någon typ av informellt ledarskap för kommunstyrelsens ordförande att hänvisa till. Informell styrning från styrelsens sida över nämnderna strider mot 12 kap 2§ regeringsformen. Det gäller då förstås också informell styrning av kommunstyrelsens ordförande.

Presidiet är ett organ som, och då särskilt ordföranden, ska leda styrelsens arbete. Ordföranden är inte gruppleddare för majoriteten utan

ordförande för hela kommunstyrelsen. I den funktionen är det angeläget för att inte säga avgörande att ordföranden och presidiet åtnjuter nämndens och fullmäktiges förtroende. Något som särskilt påpekas i Kap 6 § 21 (KL kommentarer och praxis 2022). I praktiken gäller det Danderydsbornas förtroende, eftersom de valda ombuden företräder dem. I detta fall är alla berörda förtroendevalda också ledamöter av kommunfullmäktige, direktvalda av Danderydsborna.

Kommunstyrelsens sammanträde ägde således rum den 15.9. Samma vecka som beslutet fattades kom en stor artikel i Mitti, som utkom den 20.9, det vill säga fem dagar efter sammanträdet. Närvarande på bild var förutom kommunstyrelsens ordförande, första vice ordf. (L) och en ledamot (KD). Det är de tre partier som tillsammans bildar en majoritet. Exploatören var också med på bilden. Enligt uppgift på kommunstyrelsen hade man också förhandlat med honom om ändringarna.

Ordföranden hade således redan före sammanträdet den 15 september i god tid tagit kontakt med och informerat Mittis journalist om vad som skulle beslutas, samtidigt som inte ens kommunstyrelsens andra vice ordförande var informerad om att ärendena skulle komma upp på sammanträdet.

Slutsats

Att partierna kan ha olika uppfattning vad gäller sakfrågor är själva livsnerven i demokratin. Det är därför vi har olika partier. Det som på allvar kan ställa till skada är brister, nonchalans och mörkläggning av frågor i den formella hanteringen. Om den hanteringen i stället fungerar bra, kan vi med ömsesidig respekt och förtroende ägna oss åt olika uppfattningar i sakfrågor.

Danderydscenterns ledamöter har gått emot och reserverat sig mot båda de ovan nämnda projekten. Men den formella hanteringen av dem är inte godtagbar. Inte heller de stora kostnader de därigenom dragit och fortsättningsvis kommer att dra. Till det återkommer vi vid annat tillfälle.

Med hänvisning till ovanstående anhåller jag om kommunfullmäktiges tillstånd att till kommunstyrelsens ordförande Johanna Hornberger (M) få ställa nedanstående frågor:

1. Vad är motivet till att du som kommunstyrelsens ordförande går bakom ryggen på den kommunstyrelse och det arbetsutskott du enhälligt och med vårt fulla förtroende fått kommunfullmäktiges uppdrag att leda.
2. Har du funderat på vilka konsekvenser din hantering fortsättningsvis kan få för det politiska arbetet i vårt Danderyd och indirekt för kommunens medlemmar.
3. Har du tänkt igenom vad det leder till, om du går över gränsen och begär bistånd av tjänstepersoner, som de inte vågar säga nej till, trots att de kanske borde göra det.

Danderyd den 29 september 2025

Siv Sahlström
Gruppledare (C)